

GAZETA TRANSILVANIEI.

Gazet'a ese de 2 ori: Mercuria si Duminea, Fôia, candu concedu ajutôriile. — Pretiulu: pe 1 anu 10 fl. pe $\frac{1}{4}$ 3 fl. v. a. Tieri esterne 16 fl. v. a. pe unu anu séu 3 galbini mon. sunatôria.

Brasiovu 22/10 Septembre 1867.

Se prenumera la postele c. r., si pe la DD. corespondenti. — Pentru serie 6 cr. Tacs'a timbrala a 30 cr. de fiacare publicare.

MONARCHIA AUSTRIACA

Transilvania.

Nationalitatea cu sen si fora libertate.

In momentele acestea citim intr'unu telegramu adusu la „Unio“, ca diet'a Ungariei e conchiamata pe 29 Sept. si ca comisiunea in obiectulu codificarii s'a infintiata. Presiedinte e Dozsa Elek, notariu Horváth Lajos. — Pe cei, cari au amana puterea nationala esclusiva ii imbucura asemenea sciri, pentru ca su nationale, si tocma diet'a, de si nu e compusa din eleminte pre liberali, ea cá nationala maghiara totu cuprinde resursele de viatia, totu nu eschide sperantiele si pentru libertate nationala, au deci temeiul se se bucare de redeschiderea dietei, si de inceputurile facute pentru codificari, pentru: tôte ae facu, de si nu pe pitiora liberale, dar' totusi pe siablonulu celu eschisivu nationale. Ce pôte spera romanulu dela diet'a Ungariei in obiectulu vietii sale nationale, ne spune proiectulu de limba alu comisiunei dietale, care n'are neci semintia de libertate nece nuantie de conservarea, cu atatu mai pucinu de desvoltarea vietii nationale si totusi acelu proiectu se va primi de catra maiortatea omnipotentă, si a tunci vomu avé dreptu de limba si nationalitate atatu de virtosu, in catu d. e. Metropolitulu Blasiului va trebui se corespunda maghiarcescu cu metropolitulu Sibiiului. Eca, ca unde nu e nationalitate, acolo nu pôte fi libertate. — Maghiarii si germanii s'au lup'atu si se lupta mai multu pentru nationalitate decatu pentru libertate, éra noue ne recomenda, cá parasindu terenulu nationalu in favôrea complecsului, se ne alaturamu mai anteiu la lupt'a loru pentru a estorce libertatea, ca atunci vomu fi toti liberi, de si toti maghiari.

Pentru directiva la deputatii romani in obiectulu nationalitatii inse potu servi mai cu scopu faptele si credinti'a politica a antagoniloru nationali, decatu vorbele loru. Maghiarii si pana acumu au maghiarisatu tôte tablele publice, tôte cele oficiöse, principiulu loru dar' e nationalitate! apoi libertate.

Nemtii ne invatia totu asia: „Gratzer Telegraph“ diurnalulu lui Kaiserfeld monitéza pe nemti, cá se aiba inaintea ochiloru numai nationalitatea, ca libertatea va veni ea. Eaccai cuvintele: „Ce e dreptu libertatea e unu bunu pretiosu, ferioitu poporulu, care si o eluptatu. Dar' libertatea e o cestiune de timpu. Ea de si e perduta, se pôte érași elupta; nationalitatea inse déca o ai parasitu odata, e in periculu din care nu o mai poti salva. De acea inainte de tôte pastrative nationalitatea, ad. dreptulu nationalu politicu! Nu o parasiți sub nice o conditiune neci macar' in pretiu de libertate! Una libertate, care ve periclitéza nationalitatea vóstra, nu e libertatea cea adeverata! Pastrative nationalitatea, ea se se védia totudeauna de asupra vóstra cá una stea polaria in lupta.“

Acésta credintia politica pôte se fia de merinde deputatiloru, cari n'au serutatu fruntea natiunii sale, cá celu unulu dintre doispredece.

Generositate pentru publicu. Ceea ce doriamu cu totii de multu, ne bucuramu, ca prin generositatea dlui P. Lusinénu s'a ajunsu. D. Lusinénu abia sosise in Brasiovu si se si sprimase, ca cu tôte strimtoririle vietii sale, in folosulu culturai junimei romane totu va dá gratis vreo cateva ôre pe septemana la gimnasiulu romanescu din limb'a franceza, ceea ce descoperi si Archerului candu fû aici, care i primi acésta prevenire cu multa multiamire. Acum vedemu, ca d. Lusinénu si tiene

cuventulu celu generosu si cu tôte, ca Eforia destină unu onorariu de 300 fl. m. a. pentru instructiunea in limb'a franceza, dsa isi aratâ dorinti'a, cá acésta suma se se puna la dispositiunea supremei inspectiuni scolarie, care a dispusu, cá se se incorporese cu proventele gimnasiali. Salutamu acésta fapta generôsa si rara a confratelui nostru. Ea e muștra, care déca se va imita de catra multi in cerculu activitatii fiacaruia, atunci altfelu vomu progresa. Sacrificiale distingu magisteriale, si unde aeste sacrificia, acolo rezultatele culturai trebuie se devina manôas. Primesce stringerea de mana frate! Si se o intindemu la toti cei ce voru face asemenea pentru mai repede inaintare in cultura ori si unde intre romani. Pentru desemu si caligrafia inca s'a asiediatu la gimnasiu unu maiestru, gimnastic'a, cantu musicu erá, mai lipsece numai intro lucrera m'arcei instrumentale, care in junime e preservata moralitatii si biletulu socialitatii. Dè cerulu cá se vedemu junimea romana intr'uninduse pe totu anulu dela tôte gimnasiile spre a si impartasi si concetele in artile frumôse in folosu publicu, mai cu deosebire pe la adunarile generali ale asociatiuniloru romane, tienendusi cá oblegatiune a face acésta! —

Testamentulu

in Domnulu repausatulu Afchiep. si Metropolitulu Conte Alecsandru Sterca Siulutiu.

Fiindu vieti'a tuturor ômeniloru in man'a lui Dumnedieu, si ôra chiamari omului din lumea acésta nesciuta, si din mil'a lui Dumnedieu sanetosu si cu mintea intréga, am volitu eu cu man'a mea in numele Tatalui si alu fiu lui si alu spiritului santu ami face testamentu si ami declarâ prin acésta voli'a mea cea mai de pre urma, care neme sub anatema se nu o vatame séu stramute, séu schimbe, despre tôte averile mele miscatôrie si nemiscatôrie, ori si cu ce nume se se numéscu acele, pre cari, cá pre substratulu testamentulu meu acestuia, mai diosu le voliu si specificâ:

§ 1. In ce stare ruinata si miserabila am capatatu eu a mana dominiulu si bunurile episcopesci ale Blasiului voru dovedí aclusale aici documente sub A, B, C, si numerii 1, 3, 5 si 6 si ce melioratiuni si reparatiuni am facutu eu in acele, va dovedí specificatiunea de sub A. a. La cari melioratiuni se mai pôte adauge si podulu celu grandiosu de pre Ternav'a cea mare la capulu Blasiului din susu, vis a vis cu Véz'a, care mai pucinu va aduce sucesoriulu meu una milia si mai bine arenda pre anu.

Deci dara cu multa rabdare si tragere dela mine, ne avendu din dominiulu episcopescu atunci la inceputu in vreo doi ani nici pana cea de tôte dilele, ce cantandu cu bani gat'a ami cumperâ din piatia pana de tôte dilele, m'am silitu tôte aceste bunure episcopesci ruinate fiindu ale reparâ meliorâ, a face zidiri nôue, a castigâ soule si clenodia pretiosa episcopesci bericescoi, de care nici bataru unu frustu am aflatu, — a aduce proventele in rondu mai bunu si ale imulti, si tôte aceste ale infintiâ cu bani luati imprumutu dela erariulu regescu, dela capitulu si dela altii, — precum totu capitulu scie — ca seracele si prea suptirele episcopescile provente nu erau in stare nici lips'a casei episcopesci a o acoperi — si asié acum cu ajutoriulu lui Dumnedieu si dupa stradani'a mea se lasu sucesoriulu meu tôte in una stare de diece ori mai buna de cum le am fostu aflatu si capatatu eu.

Totu cu rabdarea mea cea multa si tragerea dela gur'a mea m'am silitu a platí si detoriele contrase si facute pentru mai susu pomenitele melioratiuni si clenodia la erariulu regescu

21.000 fl. m. c. si la capitulu si alti privati camu la 8000 fl. m. c.

§ 2. Acésta strinsa a mea parsimonia si crutiare, tragundu dela mine si cele ce strinsu erau de lipsa spre sustienersa inaltulu meu rang, caracteriu si ofioiu episcopescu, — ca de nu faceam asié, si eram unulu dintre aceli multi, cari le place a face pompe si a tiené mese, si serbitori straluciti si a aratâ intru tóta splendôrea cuvenita si pofita de lumea moderna dela unu episcopu, tôte debuieam a le mistui si dupa mórte-mi a nu lasâ alt'a clerului, decatu nesce detorie mari si multe, — acest'a a mea strinsa parsimonia si tragere dela gur'a mea, diu: me facu in stare, cá se potiu face si cu dominiulu episcopescu si in edificiale lui multe pretiose melioratiuni si reparatiuni — precum se arata mai susu sub A. a. pomenit'a specificatiune — si se potu cumperâ totu una data cu una sutu milia floreni in obligatiuni urbariale, — cá cu tôte tacele si alte cheltuielile intru atat'a mi-a custatu si bunurile cele frumôse dela Springu; cari eu cá proprietate si acuisitulu meu prin literele mele fundatiunale din 23 Aprile 1861 le-am destinatu, datu si donatu in favôrea si emolumentulu clerului si poporulu gr. c. din archidiecea Alb'a Iulia in perpetuum si irrevocabiliter, spre folosale si scopurile in acele litere fundatiunarie specificate.

§ 3. Acum dara ce mai am, afara de cele acolo in acele litere fundatiunale dotate si testate, ce am mai potutu de atuncia incôce, séu voliu mai poté si de aici inainte prin obiointi'a mea parsimonia, si tragere dela mine, pana la mórtea mea acuirâ si pastrâ, fiindu éra sudôrea si acuisitulu meu, voliescu si testeza cá dupa mutarea mea din acest'a vieti'a, se se dè si se impartiesca intre seracele mele rudenie si neamuri, cari mai diosu se afla specificate in urmatoriulu tipu si modu.

§ 4. Inse vreu anumitu se se soia, ca substratulu testamentulu meu acestuia, séu bunurile miscatôrie, cari vinu in modulu mai diosu scrisu, a se imparti intre rudeniile mele mai in diosu specificande, voru fi:

- tôte mobilele si tôte sculele de casa, de mésa si de cuina, ori si de ce neme ar' fi acele.
- Vestmentele de patu si de imbracaminte albe si cele de totu felulu de panura séu materia.
- Bucatele de totu felulu, ce se voru aflâ in grantia séu in palia strinse, precum e cucuruzu, grau, secara, ordiu, ovesu, alaou, fasole, mezere, grumpiri etc.
- Fenulu, otav'a, paliale.
- Vinulu si vinarsulu cu buti cu totu, care se afla in Blasiu.
- Dôue hintéue si una carutia cu patru cali de hamu si cu tôte hamurele si unelte de ele tienetôrie.

§ 5. Din tóta acésta a mea substantia religiuinaria se se scôtia mai antaniu fundulu instructu episcopescu in pretiu de 2000 fl. m. c.

Care fiindu instructu, fiindu ca nu numai in naturale: adica in mobile tôte ruinate si stricate din revolutiune si vechi; precum si in grau, vinu cu vasa cu totu, in fenu, palia etc. l'am capatatu, ér' in bani gat'a nici bataru unu cruceriu in acelu fundu nu mi s'a daruitu, — precum instrumentulu transpuzetiunei va dovedí — si eu lasu si voliescu cá si sucesoriulu meu, din substanti'a si mas'a mea acelu fundu instructu, care in asemene efecte si naturale se i se dè, adica: in mobile de casa — cari de buna sam'a voru fi mai bune si mai frumôse de cum au fostu acele, cari le-am primitu eu — fenu, palia, grau, vinu etc. in pretiu de (2000 fl.) dôue milie floreni m. c.

§ 6. Ce va mai remané din sustanti'a mea, mai susu in § 4 specificata, déca legatorii séu credii mei nu s'ar poté intre sene pre ele

